

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING

opgericht in 1957

gevestigd te Woerden

De SHHV heeft per 1 januari 2018 de Culturele ANBI-status verworven

PERSBERICHT

Fabrieksschoorstenen

Een lezing van *Arjan Barnard*

Op uitnodiging van de **Stichts-Hollandse Historische Vereniging** *iArjan Barnard* op woensdag 10 december aanstaande een lezing over de geschiedenis van fabrieksschoorstenen in Nederland. Hij vertelt ook over de schoorstenen in Woerden en omgeving. De lezing wordt gehouden in Kapel Weddesteyn, Utrechtsestraatweg 50 te Woerden. Aanvang 20.00 uur en de toegang is gratis.

Achtergrondinformatie

Kort voor de sloop in 1984 van de schoorsteen van de stoomzuivelfabriek Salland in Hardenberg, zijn woonplaats, loopt Arjan Barnard op de Gramsbergerweg ter hoogte van huisnummer 44a. Met het zicht op de te slopen schoorsteen beeldt hij zich in hoe het stadsbeeld wordt zonder die schoorsteen. Hij vergelijkt de hoogte met een daar staande lantarenpaal om het beeld te onthouden. Daar, op die plek, ontstaat de eerste gedachte iets met schoorstenen te doen. Die gedachte resulteert uiteindelijk in 1997 in de oprichting van de Stichting Fabrieksschoorstenen (STIF), een landelijke stichting voor het behoud van fabrieksschoorstenen. In 2017 verschijnt vervolgens een boek over de geschiedenis van de fabrieksschoorstenen in Nederland.

Het onderzoek begint met de geschiedenis van de schoorsteen van genoemde zuivelfabriek. Een steen, met een merkje, gevonden na de sloop, brengt hem via omwegen naar het originele bedrijfsarchief van schoorsteenbouwbedrijf De Ridder dat nu berust bij de schoorsteenbouwers Harm en Ron Meijer te Ten Boer. De zoektocht breidt zich uit naar de gegevens van alle schoorstenen die in hetzelfde jaar (1928) als de Hardenbergse schoorsteen door De Ridder gebouwd waren. Daarbij wordt ook gekeken naar hoeveel van die 115 schoorstenen er in 1986 nog bestaan. Dat blijken er 31 te zijn, waarvan er nog acht geheel of gedeeltelijk in gebruik zijn.

Nu, na een periode van veertig jaar onderzoek en het beschrijven en archiveren van de verzamelde informatie, is er een goed beeld ontstaan van de geschiedenis van de schoorsteenbouw in Nederland. Barnard vertelt: "Het belangrijkste verschil tussen dertig jaar geleden en nu is de waardering voor schoorstenen als erfgoed. In de begintijd vroegen wij een gemeentebestuur te kijken naar het behoud van een schoorsteen. Men keek ons meewarig aan. Nu worden we benaderd met de vraag: we gaan een schoorsteen behouden maar hoe kunnen we dat het beste aanpakken?" In de lezing komt de geschiedenis van het fenomeen fabrieksschoorstenen aan bod, inclusief de soorten en versieringen. Er stonden in Nederland ooit 11.000 schoorstenen waarvan Woerden er minimaal 19 gekend moet hebben.

Over de spreker

Arjan Barnard is voorzitter van de Stichting Fabrieksschoorstenen en heeft in het dagelijks leven een juwelierszaak gehad in Hardenberg. Ook was hij vijf jaar docent uurwerkmaken aan de Vakschool in Schoonhoven.

Beeldmateriaal

Arjan Barnard (eigen foto)